

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 8PP/78/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123012900
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Caban, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2023:2123012900.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v konaní pred samosudcom JUDr. Jozefom Cabanom, PhD., v trestnej veci odsúdeného: U. K., nar. XX.XX.XXXX v F., trvale bytom Z., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v J. Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 23.10.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, § 67 ods. 1 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd žiadosť odsúdeného: U. K., nar. XX.XX.XXXX v F., trvale bytom Z., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v J. Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený:

- rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 15.02.2019, sp. zn. 9Tk/4/2018,
z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 22.09.2023 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh odsúdeného: U. K., nar. XX.XX.XXXX v F., trvale bytom Z., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v J. Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený vo svojom návrhu poukázal na to, že bude bývať o svojej matky, ktoré potrebuje jeho opateru, a ktorá ho bude po finančnej a morálnej stránke podporovať, ďalej že má zabezpečený trvalý pracovný pomer, že si uvedomil svoju chybu, ponaučil sa a ľutuje svoju trestnú minulosť.

V čase rozhodovania o žiadosti odsúdeného odsúdený vykonával trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 15.02.2019, sp. zn. 9Tk/4/2018, vo výmere 7 (sedem) rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia za obzvlášť závažný zločin nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. i), písm. j) Trestného zákona.

Súd vo veci nariadil a vykonal verejné zasadnutie.

Prokurátor na verejnom zasadnutí poukázal na nesplnenie druhej materiálnej podmienky s poukazom na register trestov, z ktorého je zrejmé, že početné predchádzajúce odsúdenia nevedli k náprave, keďže aktuálny trest vykonáva za trestnú činnosť, ktorá má v porovnaní s predchádzajúcimi odsúdeniami výrazne gradujúci charakter. Poukázal aj na povahu spáchaného trestného činu, že ide o obzvlášť závažný zločin, spáchaný organizovanou skupinou. Žiadosť navrhol zamietnuť.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že bude bývať u matky, má záujem ísť pracovať kde pracoval aj predtým, alebo môže ísť robiť dispečera do taxislužby. K trestnej činnosti uviedol, že ľutuje, čo spáchal, v živote to už nespraví. Dostal sa do zlej spoločnosti, od 18 do 40 rokov bol riadne zamestnaný, začal sa

stretávať so závadovými osobami a skončil ako skončil. Drogy neužíval, neužíva, a nechce mať s nimi nič spoločné. Tiež uviedol, že už je poučený, mal podmienku, podmienku vždy dodržal.

Na verejnom zasadnutí boli vykonané dôkazy, a to: písomný sľub od U. (č. I. 3), vyjadrenie od U. K. (č. I. 4), prísľub na prijatie do zamestnania od Z. V. (č. I. 5), hodnotenie odsúdeného a skrátený výpis klienta, rozsudok Okresného súdu Trnava z 15.02.2019, sp. zn. 9Tk/4/2018 (č. I. 17-24), uznesenie Krajského súdu v Z. z 18.06.2019, sp. zn. 3To/90/2019 (č. I. 25-33), lustrácia v registri obyvateľov (RO), lustrácia ZVJS, odpis registra trestov (RT).

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou najmä vyplýva, že odsúdený zadržaný dňa 02.07.2018 a dňa 04.07.2018 bol dodaný do výkonu väzby v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody V., kde dňa 05.03.2019 nastúpil do výkonu trestu. Správanie a vystupovanie odsúdeného v ústave Bratislava nebolo vždy na požadovanej úrovni. Dopustil sa disciplinárneho previnenia za porušenie ústavného poriadku, kedy porušil ústrojovú disciplínu. Iné priestupky voči interným normám sa nevyskytli. Disciplinárne odmenený nebol a disciplinárne tresty nemá vykázané. Pracovne zaradený nebol. Správanie a vystupovanie odsúdeného je v priebehu výkonu trestu odňatia slobody v ústave B. nad P. na požadovanej úrovni, ústavný poriadok a časový rozvrh dňa dodržiava. V kolektíve odsúdených konflikty nevyvoláva ani sa do nich nezapája. P. a príkazy príslušníkov rešpektuje a plní. Z radov odsúdených nebol poverený žiadnou funkciou. V tunajšom ústave bol celkovo šesťkrát disciplinárne odmenený za plnenie pracovných povinností. Naposledy bol disciplinárne odmenený dňa 15.05.2023. Disciplinárne tresty vykázané nemá. Záujem o vzdelávanie v tunajšom ústave neprejavil, neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania. Svoj voľný čas sa snaží využívať efektívnym spôsobom, ktorý mu prináša istú pohodu a uspokojenie. Odsúdený prejavil záujem o pracovné zaradenie v ústave. Od 02.04.2019 do 11.04.2019 bol krátkodobo pracovne zaradený na pracovisku v ústave s dohľadom Euroobuv. Z pracoviska bol vyradený pre nezvládnutie technológie pracovných postupov. Od 12.04.2019 je pracovne zaradený na pracovisku v ústave s dohľadom Z. kde pracuje doposiaľ. Na pracovisku sa rýchlo adaptoval a osvojil si potrebné pracovné postupy. Pracovná morálka je hodnotená veľmi dobre. V práci je samostatný a aktívny. Svojím zodpovedným prístupom je príkladom pre ostatných odsúdených. Na oddiele sa podľa potreby zapája do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a poriadku ubytovacích a spoločných priestorov ústavu. Menovaný vyrastal v úplnej rodine do svojich desiatich rokov, kedy sa rodičia rozviedli. Má jedného staršieho brata Ľuboša. E. vzťahy hodnotí ako harmonické. V odbore čašník pracoval približne dvadsať rokov. Naposledy bol zamestnaný ako operátor výroby. V priebehu výkonu trestu odňatia slobody sa kontaktuje pravidelne s matkou, bratom, bratrancami a svojim dlhoročným kamarátom Erikom. Využíva všetky dostupné formy komunikácie, ktoré ústav poskytuje. Po prepustení sa plánuje vrátiť k matke. Zamestnať by sa chcel ako operátor výroby v rovnakej firme, kde pracoval pred výkonom trestu odňatia slobody a taktiež má možnosť pracovať ako dispečer taxislužby. Vedený je k trvalej abstinencii od návykových látok a k zvýšenej zodpovednosti v správaní. Deklaruje abstinenciu od návykových látok do budúcnosti. K trestnej činnosti zaujal kritický postoj. Možno konštatovať, že stanovené ciele programu zaobchádzania plní. Resocializačná prognóza je menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. Odsúdenému bol Okresným súdom Trnava pod č. k. 9Tk/4/2018 uložený ochranný dohľad v trvaní dva roky. Na základe uvedených skutočností riaditeľ konštatuje, že odsúdený preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie a odporúča ho podmienené prepustiť.

Zástupca ústavu na verejnom zasadnutí k hodnoteniu doplnil, že v hodnotení neprišlo k žiadnym zmenám, záver sa nemení. K disciplinárnym trestom uviedol, že odsúdený má zahladený jeden spomínaný disciplinárny trest, zahladený bol 17.02.2020, previnenie bolo 05.09.2018. Disciplinárne odmeny boli udelené v septembri 2020, apríly 2021, novembri 2021, máji 2022, novembri 2022, a posledná 15.05.2023.

Zo skráteného výpisu klienta vyplýva dátum možného podmieneného prepustenia 02.10.2023, a že odsúdený bol súdne trestaný 4 krát, vykonané tresty odňatia slobody 1 krát.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má v registri trestov 5 (päť) záznamov a to z obdobia rokov 1997 až 2019. Záznamy sa týkajú rôznorodej trestnej činnosti.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon

trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení prihliadne súd aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 67 ods. 1 Trestného zákona, osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenej na doživotie môže byť podmiennečne prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky, a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie sa a skutočnosť, že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmiennečné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmiennečnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmiennečnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmiennečnom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmiennečného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Uplatnenie fikcie neodsúdenia, čo znamená, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmiennečnom prepustení z výkonu trestu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Rozhodnutie o podmiennečnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1, § 67 ods. 1 Trestného zákona ku dňu 02.10.2023. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 23.10.2023 je táto podmienka splnená.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, podľa názoru súdu splnená je. Súd poukazuje na hodnotenie riaditeľa ÚVTOS, podľa ktorého správanie a vystupovanie odsúdeného v súčasnom ústave je na požadovanej úrovni, konfliktné situácie nevyvoláva, voľný čas trávi zmysluplne. Odsúdený je pracovne zaradený, pracovná morálka je hodnotená veľmi dobre, podľa potreby sa zapája do činností súvisiacich so všeobecným rozvojom osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích a spoločných priestorov ústavu. Celkovo bol 6 krát disciplinárne odmenený. Odsúdenému sice bol uložený jeden disciplinárny trest v roku 2018 za porušenie ústrojovej disciplíny, avšak vzhľadom na menej závažnú povahu disciplinárneho previnenia, dlhší časový odstup od neho a skutočnosť, že po tomto previnení si odsúdený vytvoril podmienky pre udelenie 6 disciplinárnych odmien, súd dospel k záveru, že táto skutočnosť nepredstavuje prekážku pre konštatovanie splnenia prvej materiálnej podmienky. Stanovené ciele programu zaobchádzania plní.

Vzhľadom na uvedené pozitívne hodnotenie odsúdeného súd dospel k záveru o preukázaní prvej materiálnej podmienky.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru súdu splnená nie je. Súd k uvedenému záveru dospel s poukazom na trestnú minulosť odsúdeného a povahu trestnej činnosti.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený v ňom má 5 záznamov za obdobie rokov 1997 až 2019. Ide o odsúdenia z roku 1997 za prečin krádež, z roku 2012 za prečin výtržníctvo, z roku 2014 za prečin krádež, z roku 2015 za prečin ohrozenie pod vplyvom návykovej látky, a z roku 2019 za obzvlášť závažný zločin nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi. S poukazom na uvedené skutočnosti je súd toho názoru, že odsúdený má sklony k páchaniu trestnej činnosti a ani predchádzajúce odsúdenia, či už išlo o peňažný trest, podmiennečné tresty odňatia slobody, alebo o nepodmiennečný trest odňatia slobody, nepôsobili na odsúdeného dostatočne výchovne a preventívne tak, aby odsúdeného prevychovali a odradili od páchania ďalšej trestnej činnosti. Odsúdený napriek predchádzajúcim odsúdeniam, ktorými bol upozornený na protiprávnosť svojho konania, a výkonu 3 mesačného nepodmiennečného trestu odňatia slobody, sa neskôr trestnej činnosti opätovne dopustil. Tu súd poukazuje na povahu poslednej trestnej činnosti, za ktorú odsúdený v súčasnosti vykonáva trest, pretože ide o obzvlášť závažný zločin nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi, ktorý odsúdený spáchal pri naplnení znakov kvalifikovanej skutkovej podstaty - spáchal čin po dlhší čas, na viacerých osobách a organizovanou skupinou. Súd konštatuje, že u odsúdeného ide o gradáciu trestnej činnosti, t. j. o výrazné zvýšenie jej závažnosti, kedy odsúdený sa najprv dopustil prečinov, a následne, a to aj po výkone nepodmiennečného trestu odňatia slobody, sa dopustil obzvlášť závažného zločinu pri naplnení 3 znakov kvalifikovanej skutkovej podstaty. Páchanie protiprávnej činnosti preto nie je u odsúdeného len jednorazovým a ojedinelým vybočením z inak riadneho spôsobu jeho života, ale s poukazom na početnosť trestnej činnosti a dĺžku uvedeného obdobia, ide o osobu, ktorá opakovane páchala protiprávnu činnosť, a neskôr dokonca výrazne závažnejšiu a spoločensky nebezpečnejšiu. Z týchto skutočností v súčasnosti vyplývajú vážne a dôvodné pochybnosti o tom, či možno od odsúdeného očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Uvedené platí aj napriek skutočnosti, že odsúdený preukázal prisľúbenú prácu a podporu od blízkej rodiny. Tieto skutočnosti boli dané aj v minulosti a nezabránili tomu, aby sa odsúdený trestnej činnosti

nedopustil, preto ich súd nepovažuje za dostatočné na vylúčenie pochybností ohľadom vedenia riadneho života.

Súd má za to, že náprava odsúdeného a celkové pozitívne pôsobenie na odsúdeného je v súčasnosti možné len počas ďalšieho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie a vyššie uvedené skutočnosti a úvahy súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, teda tak, že návrh odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.